

Díky laskavosti našeho Vzdělávacího střediska pokračuje **výuka angličtiny**, nyní však každý pátek od 15 do 16ti hodin. Pak někdy následuje **kulturní program** s přátelským posezením. Program bývá oznámen samostatně. Těšíme se na Vaši účast.

Hromnice a americký svišť PHIL

Aneb proč máte takovou zimu... *Svítl-li slunce na hromnice, bude zima o šest neděl více...*

To je jen jedna z pranostik, které se vztahují k 2. únoru, svátku Hromnic. Dneska je na ten den v americkém kalendáři již jen Nela, ale již od předkřesťanských dob byl tento den v celé Evropě považován za důležitý. Souvisí to s tím, že je to jakýsi předěl mezi temnotou zimy a vracejícím se sluncem, a tak dosud říkáme: *Na hromnice o hodinu více...*

Ještě na počátku tohoto století se tento 40. den po narození Páně a posvěcení Panny Marie s uvedením do chrámu, považoval za velmi důležitý svátek a náležitě se slavil. Jako s každým důležitým církevním svátkem bylo s tím spojeno mnoho pranostik, které byly důležité pro následný hospodářský rok. Všechny předpovědi, vztahující se k hromnicím a k počátku února vlastně vysvětlují, že jaro je už blízko. Některá zvířátka se pod vlivem sluníčka budí ze svého zimního spánku, ale ve skutečnosti může zima ještě překvapit.

Nás bude zajímat především pranostika o jezevci: *Vyjde-li jezevec o hromnicích z díry na čtyři neděle zpátky zas pílí.* A také o medvědovi: *Je-li o hromnicích teplo, staví medvěd boudu, pakli o Hromnicích zima, bourá medvěd boudu.*

Takové a podobné pranostiky si evropští vystěhovalci přivezli do Ameriky. Německé pranostiky znějí téměř stejně jako naše, ale anglická pranostika je o výrobci svíček a jeho stínu. Z toho všeho si pak vytvořili hospodáři v Novém Světě tradici sviště (GROUDHOG je latinsky MARMOTA MONAX), který předpovídá, jak dlouhá bude letošní zima. *Když vyleze z díry 2. února a uvidí svůj stín (je-li tedy slunečno), zima potrvá ještě dlouho.*

Američané tak využívají sviště k předpovědi jara. Svišť Punxsatawney Phil je pojmenovaný podle městečka v Pensylvánii, kde si žije a každý rok si užívá svou. Na Hromnice je tak za rosníčku, která má předpovědět brzký či pozdní příchod jara.

Podle tradice vyleze Phil vždy 2. února ze svého *doupěte* a zvláštní komise složená z několika lidí dohlíží na Philovo chování. Pokud svišť spatří stín a uteče, znamená to ještě šest týdnů zimy, v opačném případě předpovídá brzké jaro. Každoročně se na velké kulturní události schází tisíce lidí. Zřejmě jediná událost, kterou je známá vesnice Punxsutawney, která se nachází asi 100 kilometrů severovýchodně od Pittsburghu. Samozřejmě to každý rok přiláká obrovské množství lidí. Slavnostně oblečení členové rady pak tvrdí, že jim Phil oznámí svou předpověď ve svištinštině, které rozumí právě jen oni. A navzdory tomu, že se svišti v zajetí běžně dožívají zhruba deseti let, rada tvrdí, že jeden a tentýž Phil předpovídal již po stojednadvacáté. Loni přitom Američanům věštil dlouhou zimu.

Phil začal se svou předpovědí již v roce 1891. Za jeho dlouhověkost prý může speciální magický lektvar, který dostává každé léto. Ten mu má zajistit spokojený život na dalších sedm let. V USA je to velmi známá tradice, která se světově proslavila v roce 1993, a to komedií *Na hromnice o den více* s Billem Murrayem.

Američané si rádi se svištěm užijí, a tak se již stalo, že policie vydala zatykač na prolhaného sviště. Slavný svišť Phil, který vždy začátkem února předpovídá, jestli zima ještě potrvá, čelí tak často policejnímu zájmu. Policie v Merrimacku na něj dokonce vydala zatykač kvůli nepřesnosti jeho odhadu, ale také i pro jeho nebezpečnost.

„Na Punxsutawney Phila byl vydán zatykač! Dostali jsme od občanů několik stížností, že tento mrňavý neřád se zdržuje v noře, v teplíčku a pohodlí. Sdělil několika lidem, že zima potrvá ještě šest týdnů, nicméně zatajil, že se bude jednat o hory sněhu!“ napsala tamní policie na svůj facebookový profil. *„Pokud jej spatříte, nepřibližujte se k němu, neboť je ozbrojený a nebezpečný. Volejte merrimackou policii. Pochopitelně jej vezmeme do vazby!“*

V pennsylvánském Punxsutawney se tradice sviští předpovědi datuje od konce předminulého století, nicméně tento folklór pochází z pohanských. Druhého února se na řadě míst Ameriky koná velká slavnost, hlavním bodem programu je právě svišť. Vyleze z nory a chová se dle spatření svého stínu (pokud je slunečno).

Do roku 1952 se ta nejslavnější chlupatá rosníčka, právě v Punxsutawney, jmenovala Pete, než jej omylem překřtil reportérský nováček agentury AP William A. Swartworth. *"Pete umřel. Phil je jeho syn,"* zatloukal svou

chybu, aby všechny přesvědčil, ale ještě něco tu nehraje. Ačkoliv se svišť v přírodě dožívá v lepších případech šesti let a v zajetí až čtrnáct, pořád se podle folklóru jedná o téhož jedince - přežít mu prý pomáhá punč.

Dlužno dodat, že Philovy předpovědi jsou krajně nespolehlivé - dokonce méně přesné, než kdybyste si hodili mincí. Přesnost podle serveru Stormfax.com je pouhých 39 procent. Nejsou proto ojedinělé následné potíže se zákonem, a tak jej v roce 2013 prokurátor z Butler County formálně obžaloval z těžkého zločinu "proti klidu a důstojnosti státu Ohio", když panovaly tuhé mrazy. "Kolem druhého února 2013 v Gobbler's Knob Punxsutawney Phil úmyslně, s předchozí rozvahou a záměrem, přiměl lidi věřit, že jaro přijde brzy." Soud dokonce požadoval rovnou trest smrti.

Pokud podle tradice svišť vyleze z nory a spatří svůj stín, nelze se na jaro v příštích šesti týdnech těšit. Pokud ho neuvidí, když je například zataženo, nebude již teplé oblečení brzy potřebné. Dnes svůj stín i přes mračna uviděl, a tak zima měla trvat nejméně do poloviny března.

Účast rumunské armády při osvobození ČSR: Tato záležitost se přechází mlčením, ale něco se mně podařilo zjistit. Ztráty rumunské armády při osvobození Československa se v literatuře udávají mezi 55-67 tisíci padlých a raněných. Nejpřesnější publikovaný údaj zní 33.241 padlých a nezvěstných a 33.254 raněných, celkem tedy 66.495 osob.

Na čs. území bojovali v rámci 2. ukrajinského frontu, a to od 18. prosince 1944 (kdy na čs. území vstoupil rumunský 90. pěší pluk) až do konce války. Byla to 1. a 4. rumunská armáda. Složení v květnu 1945: 1. rumunská armáda; 1. gardová divize (přímo podřízena); 4. sbor (10., 19. pěší divize, 3. horská divize); 7. sbor (2. pěší divize, 9. jezdecká, 2. horská divize); 4. rumunská armáda; 6. pěší divize (přímo podřízena); 2. sbor (8., 9., 11. pěší, 8. jezdecká divize); 6. sbor (3., 18., 21. pěší, 1. jezdecká divize).

Od 1. ledna 1945 do 20. března 1945 se bojů na území Slovenska účastnila i samostatná rumunská 1. dobrovolnická divize. Celkem tak šlo o 17 divizí, letecký sbor (249 bojových letadel), 2. tankový pluk (se směsicí 79 tanků a samohybných děl nejrůznější provenience) a další útvary s celkem 248 430 vojáky.

Rumunská vojska se účastnila těžkých bojů na Slovensku, brněnské operace i pražské operace. Celkem Rumuni osvobodili 1.722 obcí (z toho 31 měst) a zajali 16 až 20 tisíc Němců. 10.504 Rumunů je pohřbeno ve Zvolenu a 1.501 na Ústředním hřbitově v Brně.

„Drákulův hrad“ Bran

Rumuni přišli za druhé vídeňské arbitráže (začátkem 2. světové války) o severní Sedmihradsko, které bylo přiděleno expandujícímu Maďarsku. Roku 1940 okupoval Sovětský svaz, jako Hitlerův spojenec, Severní Bukovinu a Besarábii. V zemi měl v tehdejší době největší vliv maršál Ion Antonescu. Po napadení SSSR Německem v roce 1941 bojovali pak po boku Třetí říše a své ztracené východní území získali zpět. Ve druhé polovině srpna 1944 spustila Rudá armáda jasko-kišiněvskou operaci proti Rumunsku. Následně pak v Bukurešti došlo ke svržení proněmeckého diktátora Antonesca. Rumuni pak uzavřeli se Sověty příměří a vyhlásili válku Německu. Po válce byla Rumunsku opět odňata Besarábie a připojena k Sovětskému svazu. V roce 1947 byl král nucen abdikovat a odejít ze země. Rumunsko se stalo součástí komunistického východního bloku.

Dovoluji si připomenout možnost placení členských příspěvků. Můžete osobně nebo přímo na náš účet, který má čís: 135 135 383/ 0300 Poštovní spořitelny, tj. kdekoliv na poště nebo z bankomatu. Současně připomínám i prosbu na zaslání vašich příspěvků do Občasniku. Za pražskou pobočku Petr Jílek